

naar visse Forhold tale derfor, og at det er gjort i stor Udstrækning. En hel Del af denne Lovs gode Virkninger beror paa den Liberalitet, der er udøvet dels fra Kommissionernes og dels og ikke mindst fra Ministerens Side. Jeg kender et Eksempel paa, hvor vanskeligt det er nu at komme ind under Loven, naar man vil have et selvstændigt Brug, og jeg tror ikke, at Vanskeligheden hæves, naar man ikke gaar højere end til 5,000 Kr. Jeg har været med til — og det er gaaet godt — at faa en Mand ind under Loven, uagtet han havde en Jordlod, som, da der hørte Bygninger og Besætning til den, var mere værd, end man egentlig kunde sætte den til, naar den skulde ind under Loven. Man gik da saa højt, som man kunde, men ikke saa højt, som Værdien egentlig var, og det vil da lettelig ses, at Mandens Penge langt vanskeligere kunde slaa til, end hvis Laanesummen var sat op til 6,000 Kr. Han havde da faaet et saa meget større Laan. Jeg synes derfor, at man hellere skulde sætte Summen op til 6,000 Kr. end at gaa til, at Dispensationerne bleve Reglen.

Det andet Punkt, som jeg ligeledes lægger Vægt paa, er den Sums Størrelse, som Statskassen skal yde til denne Lovs Fremme ifølge § 11. For Tiden yder Staten 2 Mill. Kr., og dette foreslaas forhøjet til 2½ Mill., men jeg synes, det er vel lidt. Jeg ved nok, man siger, at det ikke er heldigt, at Udviklingen foregaar i store Spring, og det er der noget i, men selv om man forhøjede den her foreslaaede Sum til 4 Mill. eller blot til 3 Mill. Kr., mon saa nogen vilde paastaa, at det var et langt Spring? At Halvdelen af disse 2½ Mill. Kr., som foreslaas, skal ydes af Kreditforeninger, har jeg for mit Vedkommende intet imod, jeg kan ikke se Nyttens heraf, men det er for mig et underordnet Spørgsmaal. Men hvis man gik til, at Staten fremdeles ydede de 2 Mill. Kr., den nu yder ved Laan, og saa lod Kreditforeningerne overtage de næste 2 Mill. Kr., synes jeg, det var en ganske praktisk Udvej. Men vil man hellere have Forhøjelsen alene fra Kreditforeningerne, har jeg heller ikke noget derimod. Hovedsagen for mig er, at denne Sum virkelig bliver forhøjet. Lovforslagets Bestemmelse om, at Jord i offentlig Eje kan overlades til Husmandsbrug mod, at Køberen aarlig svarer indtil 1 Tønde Byg pr. Tønde Land, vil selvfølgelig ogsaa forøge Loddernes Tal. Skønt alt dette kan være meget praktisk, tror jeg dog ikke,

naar alt tages i Betragtning, at Opgaven her er stillet i saa stor Udstrækning, at alle kunne være tjente dermed.

Hvis Forholdet var, at der ikke var Jord nok, eller at disse Brug ikke gave saa stort Udbytte, som hvis man drev dem som større Brug, eller hvis man, ved at gaa den Vej, vilde modvirke den Udvikling, som foregaar i vort Folk, og som vi alle ere tilfredse med — hvis blot et af disse Spørgsmaal maatte besvares med ja, for ikke at sige dem alle, saa var denne Vej ganske ufremkommelig og utilraadelig, baade i mindre og større Udstrækning. Men saaledes er det slet ikke. Vi have netop Jord nok, vi have saa megen Jord, at der ved en almindelig Udstykning vilde blive mindst 1 Tønde Hartkorn pr. Familie, derom ere vel alle enige, og denne Størrelse af en Jordlod vil vistnok anses for meget passende. Alle ere ogsaa enige om, at Udbyttet af Jorden ikke bliver mindre, fordi den udstykkes. Tværtimod. Men det skal jeg dog ikke komme ind paa. Ligeledes tror jeg, man er enig om, at man ikke kommer i Kollision med den Udvikling, som er i saa god Gang herhjemme, ved at lave disse Husmandslodder. Der er ingen Tvivl om, at saadanne Hjem ere særlig gode for den opvoksende Slægt. De unge lære i saadanne Hjem Nøjsomhed, Stræbsomhed og Tilfredshed, kunde man gerne sige, og under saadanne mindre Forhold er det langt lettere for Børnene at faa Beskæftigelse i de tidligere Aar, uden at det skader dem. Hvordan man end vender eller drejer dette, er man her inde paa en saa iøjnefaldende god Sag, at man vist havde Grund til at tage paa den med lidt raskere Tag. Jeg tror, man kunde gaa et Skridt videre, end den højtærede Minister har gjort sig til Talsmand for her i Lovforslaget.

Der lever jo iblandt os et Spørgsmaal, som trænger til Løsning, og som vi i Længden ikke kunne gaa uden om. Det er Arbejdsløshedsspørgsmaalet. Da denne Sag var til Behandling sidst, var det et medvirkende Moment til dens Gennemførelse, at Tilstrømningen til Byerne fra Landet var tiltagen i en næsten foruroligende Grad. Det maa jo ikke glemmes, at Landbruget er Landets Hovederhverv, man behøver i saa Henseende kun at se paa vor Udførselsstatistik. For i nogen Grad at modvirke denne Tilgang til Byerne, var det, man enedes om at gøre dette Forsøg med, at Staten skulde hjælpe ubemlede til Jord. Tilgangen til Byerne